

επιτάχυνση της βαρύτητας (ή σώματα σε ελεύθερη πτώση)

σ*

4 - άνοιξη 2019

Θόρυβος λέξεων ελλείψει νοημάτων

Η λέξις είναι πράξις. Οι
κουβέντες διαπράττονται·
όπως και οι σιωπές.
Οι λέξεις έχουν υλικότητα·
όπως και τα νοήματα.
Ισχύει και γι' αυτές ο νόμος
της βαρύτητας.
Έχουν σάρκα, έχουν αίμα.
Έλεγαν άλλοτε: Πες και μίαν
αλήθεια, κι ας πέσει στο γυαλό.
Που σήμαινε: Δείξε εσύ
το γυμνό σώμα· κι άσε εμάς
να το πνίξουμε.

ι. δεν πειράζει, δεν πειράζει.

Οι θεοί είχαν καταδικάσει τον Σίσυφο να κυλάει αδιάκοπα ένα βράχο ως την κορυφή κάποιου βουνού, απ' όπου έπεφτε ξανά, εξαιτίας βέβαια του βάρους της. Πίστευαν, αρκετά λογικό αυτό, ότι δεν υπάρχει πιο φρικτή ποινή απ' τον άχρηστο, τον χωρίς αποτέλεσμα, τον μάταιο κόπο.

Κι αν πιστέψουμε τον Όμηρο, ο Σίσυφος ήταν ο πιο φρόνιμος και συνετός θνητός· μια άλλη όμως παράδοση τον παρουσιάζει σα ληστή. Οι γνώμες διαφέρουν στο ποια ήταν τα αίτια που τον έκαναν να γίνει ένας άχρηστος εργατής στον Άδη. Τον κατακρίνουν αρχικά για μια κάποια ελαφρότητα με τους θεούς· ότι πρόδωσε τα μυστικά τους. Την Αίγινα, την κόρη του Ασωπού, την έκλεψε ο Δίας. Ο πατέρας της απόρησε με την εξαφάνιση και παραπονέθηκε στον Σίσυφο. Αυτός, που ήξερε για την απαγωγή, υποσχέθηκε στον Ασωπό να τον πληροφορήσει, με την προϋπόθεση ότι εκείνος θάδινε νερό στην Ακροκόρινθο. Από τους ουράνιους κεραυνούς προτίμησε την ευλογία του νερού, και γι' αυτό τιμωρήθηκε να κατέβει στον Άδη.

Ο Όμηρος μιας διηγείται ακόμα πως ο Σίσυφος είχε αλυσοδέσει τον Χάρο. Ο Πλούτωνας δεν μπόρεσε ν' ανεχτεί το θέαμα του έρημου και σιωπηρού κράτους του. Έστειλε το θεό του πολέμου κι ελευθέρωσε τον Χάροντα απ' τα χέρια του δεσμοφύλακά του.

Λένε ακόμα ότι ο Σίσυφος, πλησιάζοντας το θάνατό του, θέλησε απερίσκεπτα να δοκιμάσει την αγάπη της γυναίκας του. Την διέταξε να ρίξει το κορμί του στο μέσο της δημόσιας πλατείας, και ο Σίσυφος ξαναβρέθηκε στον Άδη. Αλλά κι εκεί, ερεθισμένος από μια υπακοή τόσο αντίθετη στον ανθρώπινο έρωτα, πέτυχε απ' τον Πλούτωνα την άδεια να επιστρέψει στη γη και να τιμωρήσει τη γυναίκα του. Όταν, όμως, είδε ξανά την όψη του κόσμου, όταν δοκίμασε το νερό και είδε τον ήλιο, τις ζεστές πέτρες και τη θάλασσα, δε θέλησε να ξαναγυρίσει στο καταχθόνιο σκοτάδι. Τα

καλέσματα, οι θυμικοί και οι προειδοποιήσεις δεν κατάφεραν τίποτα. Για πολλά χρόνια ακόμη έζησε μπροστά στην καμπή του κόλπου, τη λαμπρή θάλασσα και τα χαμόγελα της γης. Χρειάστηκε να τον συλλάβουν οι θεοί. Ήρθε να πάρει τον αυθάδη ο Ερμής και, αφαιρώντας του τις χάρες, τον ξανάφερε με την βία στον Άδη. Όπου τον περίμενε η πέτρα του.

Τι εννοεί αυτός ο μύθος; Με πρώτη ματιά ότι η περιφρόνηση του Σίσυφου στους θεούς, το μίσος του για τον θάνατο, το πάθος για τη ζωή, τιμωρούνται με τη καταδίκη ολόκληρης της ύπαρξής του στο να μην τελειώνει τίποτα. Σα να είναι αυτή η τιμωρία η εκδίκηση των αρχόντων στα γήινα πάθη.

Όμως τέτοιος είναι, ίσως, ο Σίσυφος στην κορυφή του βουνού. Σαν ελλειπής, ελεγχόμενος φωτισμός, σαν μεροληψία σε δέσμη φωτονίων, ο σε πρώτη ανάγνωση μύθος δείχνει το συσπασμένο πρόσωπο του Σίσυφου, τα τεντωμένα μέλη του, τα λασπωμένα μπράτσα του, καθώς ανεβαίνει σπρώνοντας. Κι αφήνει να τον σκεπάσει σ' αυτήν την χωρίς χρόνο αλλά γεμάτη ματαιότητα διαδρομή του η ερμηνευτική της άχρηστης επιτυχίας του σκοπού του. Μια πρόσκαιρη, υπονομευμένη πίστη.

Κι ύστερα, όταν το νευρωτικό πείσμα των θεών σπρώχνει ξανά την πέτρα, η διήγηση σωπαίνει. Δεν λέει τίποτα για το ξανακατέβασμα του Σίσυφου, δεν λέει τίποτα για τον Σίσυφο προς τον Άδη. Κατεβαίνει άραγε τρέχοντας, βιαστικός σα να πρόκειται να τελειώσει αυτή τη φορά κάτι που την προηγούμενη έμεινε μισό; Κατεβαίνει αργά, αδιάφορα, χοροπηδώντας και σφυρίζοντας, αφού ξέρει ότι τίποτα δεν θα τελειώσει έτσι κι αλλιώς; Σταματάει στο δρόμο, καθυστερεί, χαζολογεί, κοιμάται, απολαμβάνει αυτή τη διαδρομή, απολαμβάνει την καθυστέρηση; Τίποτα δεν μαθαίνουμε. Μένει να αιωρείται η απορία αν ο Σίσυφος έχει γίνει ο ίδιος πέτρα, η πέτρα που ακολουθεί την πέτρα, η πετρωμένη καρδιά του τιμωρημένου αιώνια απ' τους θεούς.

Ακόμα κι αν δεν είναι σκόπιμη, είναι μια ευχάριστη παράλειψη: ο μύθος σωμαίνει κι αφήνει τη φαντασία μας ν' ανάψει, να πυρώσει τα κενά του, να τα διαστείλει, να τους δώσει αιρετικό νόημα. Μας αφήνει να κατηφορήσουμε στο κατόπι του Σίσυφου, να ανασάνουμε τον αέρα του, να κάνουμε τσιγάρο παρέα κοιτώντας ένα κάποιο βάθος μιας κάποιας κοιλάδας. Τα όρνια στον αέρα, τα φύλλα στο διάβα, το νερό που τρέχει πιο κει.

Η τιμωρία των θεών είναι ο ίδιος ο παραλογισμός τους. Αλλά ο Σίσυφος δεν είναι ο παράλογος δράστης, το ενεργητικό, συμμετοχο, ζωντανό θύμα της εκδίκησής τους. Δεν ελπίζει σε τίποτα, δεν πιστεύει σε τίποτα, καμιά προοπτική οριστικής επιτυχίας, κανένα τέλος δεν γεμίζει τα πνευμόνια του. Κάθε κατέβασμά του στον Άδη, κάθε στιγμιαία παύση, κάθε ανάσα, κάθε φτύσιμο των χεριών του, κάθε κλεμμένο λεπτό και κάθε κλεμμένη ώρα, ανεμίζουν στη συνείδησή του. Ο εργάτης δουλεύει όλες τις μέρες της ζωής του, με τον ίδιο ατελέσφορο τρόπο, χωρίς νόημα, επαναλαμβάνοντας την ίδια παράλογη “μοίρα”, στην ίδια παράλογη καταδίκη των αρχόντων.

Όμως δεν είναι τραγικός, παρά μόνο εκείνες τις στιγμές που αναθυμάται τον παραλογισμό που καλείται να ενσωματώσει. Ο Σίσυφος, προλετάριος στην τιμωρία των θεών, ανίσχυρος και επαναστατημένος, γνωρίζει όλη την έκταση της άθλιας κατάστασης· αυτήν ειρωνεύεται ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας....

“Το επίρρημα μάταια αναφέρεται στο υποκείμενο· το εις μάτην αναφέρεται στο αντικείμενο· ανόφελα σημαίνει δίχως όφελος για κανέναν. Λέμε ότι κάποιος εργάστηκε μάταια όταν δεν σημείωσε επιτυχία, χάνοντας έτσι τον καιρό του και τον κόπο του· ενώ λέμε ότι εργάστηκε εις μάτην όταν δεν πέτυχε το στόχο που είχε θέσει, εξαιτίας της ατέλειας του έργου που επιτελέστηκε. Όταν

δεν μπορώ να πετύχω στο έργο μου, εργάζομαι μάταια· χάνω άσκοπα τον καιρό και τον κόπο μου. Όταν το έργο που επιτελείται δεν έχει το αποτέλεσμα που περίμενα, όταν δεν πετυχαίνω τον στόχο μου, εργάζομαι εις μάτην· δηλαδή κάνω κάτι ανόφελο. Λέμε επίσης ότι κάποιος εργάζεται μάταια όταν δεν αμοιβεται για την εργασία του, ή όταν η εργασία του δεν είναι αρεστή· γιατί σ' αυτή την περίπτωση ο εργαζόμενος χάνει τον καιρό και τον κόπο του δίχως να προδικάζει καθόλου την αξία της εργασίας του, που μπορεί κατά τ' άλλα να είναι εξαιρετική.”

Κατεβαίνοντας ο Σίσυφος σκίζει τις προφάνειες του μύθου· ίσως γι' αυτό οι παραλείψεις του τελευταίου να είναι η αναπόφευκτη σιωπή, το κόμπιασμα ενός παραμυθιού των θεών και της τιμωρίας που μηχανεύονται, μπροστά στη συνείδηση και το πάθος της ζωής.

Νάτον λοιπόν. Ο Σίσυφος έχει φτάσει κιόλας στον Άδη, τρίβει τις παλάμες του, οσμίζεται το σκοτάδι του θανάτου που μισεί, γατζώνει τον βράχο, τον ζυγίζει στην χωμάτινη πλάτη του, κάνει το πρώτο ανηφορικό βήμα προς την έξοδο, τον ορίζοντα, τον αέρα που λατρεύει· κοντοστέκεται για λίγο: το ρυάκι που χάξεψε λίγο πριν έχει αλλάξει δρόμο. Ο δικός του είναι ο ίδιος· αλλά τώρα θέλει άλλη προσοχή στα πατήματα.

Δεν υπάρχει, φίλε, μοίρα που να μην νικιέται απ' την περιφρόνηση.

(Επιρροή και αντιγραφή όπου χρειάστηκε απ' τον “Ο μύθος του Σίσυφου” του Καμύ· για την ματαιότητα αντιγραφή απ' τον επίλογο των “Σχολίων στην κοινωνία του θεάματος” του Γκυ Ντεμπόρ).

κοίτα τι αφήνει πίσω της η πλημμύρα του εμπορίου

any floor elevator

- Πού πηγαίνετε;

- Τρίτο.

- Α, εγώ πάω τέταρτο. Να έρθω απο δω γιατί θα βγείτε πρώτος.

Η μανούβρα γίνεται. Κολλάνε η μία σχεδόν στη μεριά του καθρέφτη και ο άλλος στην πόρτα. Οι σακούλες της από τη λαϊκή πιάνουν τη θέση του τρίτου επερχόμενου ατόμου, ανάμεσά τους.

Αποφεύγουν να κοιταχτούν. Θα ήταν αγένεια. Πρόλαβε αυτός πάντως να δει πως το πρόσωπό της έχει όμορφα χαρακτηριστικά. Είναι νεαρή. Η βάρκα ξεκίνησε. Μάλλον μπέιμπι σίτερ θα είναι, που κάνει και τα ψώνια...

Το ασανσέρ κλείνει όπου νάσαι εκατόν τριάντα χρόνια χρήσης. Πρώτη φορά ανελκυστήρας ανέβασε και κατέβασε αποκλειστικά ανθρώπους το 1871. Στη Ν. Υόρκη. Σχεδόν τριάντα χρόνια νωρίτερα, το 1844, είχαν αρχίσει να κουβαλάνε μ' αυτόν τον τρόπο εμπορεύματα στις αποθήκες των μαγαζιών του Λονδίνου. Ήταν η εξελιξη των χειροκίνητων παλάγκων των πλοίων.

Τα πράγματα προηγήθηκαν των ανθρώπων στο μηχανικό ανεβοκατέβασμα· ίσως και σε κάθε άλλη μηχανική μεταφορά τα εμπορεύματα να ήταν πρωτοπόρα. Μια υπενθύμιση είναι αυτό, για την καταγωγή των μετακινήσεων. Και για κάποιες ζόρικες συνέπειες που έχουν εξαιτίας της.

Η χρήση του ασανσέρ για επιβάτες απελευθέρωσε το ύψος των κτιρίων από τους περιορισμούς του λαχανιασμένου ποδαράτου ανεβάσματος της σκάλας; Ή ήταν η φυγή προς τα πάνω στις αστικές κατασκευές που επέβαλε την γενίκευση του ασανσέρ στις κατακόρυφες μετακινήσεις; Η απαίτηση της μέγιστης κατά το δυνατόν οικονομικής εκμετάλλευσης των (περιορισμένων σε έκταση) αστικών οικοπέδων είναι μια συνέπεια της πρώτης βιομηχανικής επανάστασης και των μεγάλων πληθυσμιακών μετακινήσεων προς τις παλιές (εμπορικές) ή τις καινούργιες (βιομηχανικές) πόλεις. Απαίτηση που προς τα τέλη του 19ου αιώνα προκάλεσε μια σειρά τεχνολογικών καινοτομιών, ανάμεσα στις οποίες το ασανσέρ ήταν η μικρότερη. Η σημαντικότερη ήταν η χρήση του χάλυβα στις οικοδομές - ένα υλικό που επέτρεπε να είναι στατικά ισχυροί οι σκελετοί πανύψηλων κτιρίων χωρίς να χρειάζονται χοντροί τοίχοι.

Από την άλλη μεριά ακόμα και στις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα πολλά πολυόρο-

Λένε πως και στο Κολοσσαίο υπήρχαν χειροκίνητοι ανελκυστήρες. Για να ανεβάζουν τα θηρία απ' τα υπόγεια κλουβιά τους στην αρένα.

φα κτίρια δεν είχαν ασανσέρ, παρά μόνο κλιμακοστάσια. Ο αποφασιστικός παράγοντας για να γενικευτεί η χρήση των ασανσέρ δεν ήταν αυτή καθαυτή η εφεύρεσή τους, αλλά η σταθεροποίηση των παροχών ηλεκτρισμού στις πόλεις.

Για να κατακτηθεί στη μέση κοινωνική συνείδηση η σιγουριά πως δεν θα κλειστεί ο οποιοσδήποτε στο ασανσέρ από μια αιφνισιαστική διακοπή ρεύματος, θα έπρεπε να περάσει πολύ περισσότερος χρόνος είτε από την εφεύρεση του ασανσέρ είτε από την απλή οικιακή χρήση του ηλεκτρισμού. Έτσι, για ένα μεγάλο μέρος των πόλεων τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα, η τεχνολογία και οι συνήθειες των καθ' ύψος μετακινήσεων μέσα σε πολυόροφα κτίρια, είτε κτίρια γραφείων ήταν αυτά είτε πολυκατοικίες, έμειναν γύρω από τις σκάλες. Παρότι, παράλληλα, τα ψηλότερα κτίρια του κόσμου, με την χρήση ασανσέρ, άρχισαν να κατασκευάζονται στην αμερική ακριβώς στις αρχές του 20ου αιώνα.

Ο φόβος

Ο κίνδυνος του εγκλωβισμού, παρ' όλα αυτά, ποτέ δεν έλειψε. Το αποδεικνύουν οι πάντα παρούσες προειδοποιητικές ταμπέλες δίπλα στα κουμπιά κλήσης. Η χρήση της λέξης “εγκλωβισμός”, σε συνθήκες πόλεων, πρέπει μάλιστα να αποδοθεί στην εμπειρία του ασανσέρ: είναι η πιο άμεση και πιο καθαρή περίπτωση κλουβιού. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς κλειστοφοβικός για να υποψιάζεται, κάθε φορά, πως αν κάτι δεν πάει καλά εκεί μέσα, δεν μπορεί να κάνει τίποτα. Δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τα χέρια του για να σωθεί. Ούτε τα πόδια του. Ούτε το μυαλό του. Ακόμα και για πνευμόνια του δεν είναι σίγουρο ότι θα υπάρχει αέρας αρκετός να δουλέψουν - ειδικά αν οι εγκλωβισμένοι είναι πολλοί και στριμωγμένοι. Το μόνο που απομένει είναι οι φωνές - το εργαλείο του πανικού.

Υπάρχει εξάλλου ένας φόβος - μέσα - στο - φόβο: τα σκοινιά. Τα συρματόσκοινα δεν φαίνονται, αλλά υπάρχουν. Από σκοινιά κρέμονται πράγματα, μπουγάδες, ορειβάτες, αναρριχητές. Και απαγχονισμένοι. Δεν υπάρχει ευχάριστη αναλογία στο να κρέμεται κανείς. Ούτε υπάρχει κοινωνική εμπειρία αντιδράσεων σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης στον αέρα.

Ένα κακό ενδεχόμενο και μια μικρή σταγόνα φόβου παραμονεύει πάντα από όροφο σε όροφο: το κενό. Το φρεάτιο. Η αστική μεταμόρφωση του παλιού πηγαδιού της αυλής.

Το είδωλο

Άγνωστη η γενέθλια στιγμή του τεχνάσματος να μπει ένας καθρέφτης στον τοίχο ενός μικρού δωματίου κάνοντάς το να φαίνεται μεγαλύτερο. Ίσως για να επιτυγχάνεται αυτή η οφθαλμαπάτη μπήκαν οι καθρέφτες στα ασανσέρ.

Μόνο που το κόλπο δεν δολεύει πάντα: όταν γεμίζει ο θαλαμίσκος, απ' τη μεριά του καθρέφτη γεμίζει δυο φορές. Και είναι διπλή αγένεια να περιεργάζεσαι κάποιον μέσα από την αντανάκλασή του.

Αλλά όταν είναι κανείς μόνος του ο καθρέφτης είναι παρηγοριά. Προσφέρει μιαν αυτόματη αναλογία οικειότητας: σα να βρίσκεται στο σπίτι του. Πόσες γυναίκες δεν έχουν κά-

νει έναν έλεγχο ή μια διόρθωση στο βάψιμό τους μέσα στο ασανσέρ; Πόσες γραβάτες δεν έχουν ισιώσει εκεί, ελάχιστο χρόνο πριν την σημαντική επίσκεψη; Πόσα σπυράκια δεν έχουν σπάσει στο πρόσωπο; Πόσες λεπτομέρειες της εμφάνισης δεν έχουν διορθωθεί σ' αυτήν την ανοδική ή καθοδική “τελευταία στιγμή”;

Ο καθρέφτης δίνει μια ναρκισσιστική επένδυση στους επιβάτες του κουβούκλιου. “Γεμίζει” τα λίγα κυβικά του ασανσέρ με οικεία λησμονιά. Και ξεγελάει την όποια ανησυχία.

Συμβαίνει κι αλλού τα είδωλα να γίνονται ο αντιπερισπασμός στο φόβο.

Το παιχνίδι

Οι μικρής ηλικίας άνθρωποι, που δεν έχουν εμπεδώσει (και ενσωματώσει) ακόμα όλο το μάθημα των κινδύνων και της προστασίας στην καθημερινή ζωή των πόλεων, βρίσκουν το ασανσέρ ελκυστικό. Το να κουνιέσαι πατώντας ένα κουμπί είναι ιδανικά ά-λογο, ώστε είναι ιδανικά αστείο. Κι αν πατήσεις δύο κουμπιά ταυτόχρονα; Κι αν τα πατήσεις όλα μαζί; Κι αν πειράξεις εκείνο το on/off; Και το “κομβίο κινδύνου”; Τόσο πολύ ενδιαφέρον σε τόσο μικρή επιφάνεια! Τόσο πολύ μαγική δύναμη στην άκρη τόσων μικρών δακτύλων!

Ύστερα ο τοίχος του φρεατίου, με τις πόρτες που περνάνε μπροστά σου... είναι ό,τι οι ρόδες για τους σκύλους: ευκαιρία για κυνηγητό. Ξεκούραστο μάλιστα: κλώτσα, φτύσε, χάραξε πάνω σ' αυτή τη μεριά, και δες το αποτύπωμά σου να χάνεται πάνω ή κάτω... Στάσου όσο πιο κοντά στην κίνηση του τοίχου που είναι η πιο προσιτή αναλογία της ακινησίας σου σε άλλα κλουβιά / οχήματα. Πόσες φορές δεν θέλησες να βγάλεις το χέρι σου απ' το παράθυρο του οικογενειακού i.χ. και να ακουμπάς όλα όσα περνάνε μπροστά του; Ψηλάφισε λοιπόν την εναλλαγή ανάμεσα σε τοίχους και πόρτες, ακούμπησέ την, σταμάτησε την, κάντην γρηγορότερη... αυτό είναι!

Για έναν άγνωστο, και σίγουρα περίεργο λόγο, κάποιος νομοθέτης αποφάσισε πως τα παιδιά σταματάνε να είναι περίεργα, επιθετικά και άτακτα μόλις φτάσουν τα 14. Ούτε νωρίτερα ούτε αργότερα. Εξού και το ασανσέρ είναι εκείνο το μέρος της πόλης που αν κάποιος ή κάποια είναι κάτω των 14 και θέλει να είναι νομοταγής, πρέπει να μπαίνει με το λουρί στο σβέρκο.

Η φθορά

Οι αλητήριοι των μεγαλύτερων ηλικιών δε σημαδεύουν τόσο τον κινούμενο τοίχο όσο την εσωτερική επένδυση του κλουβιού. Μπορεί να είναι ένας άλλος τρόπος να ξεπεράσει κανείς το άγχος του. Μπορεί να είναι η ασυνείδητη γνώση πως “απο δω θα περάσουν όλοι παγιδευμένοι στο μήνυμά μου”.

Το σίγουρο είναι πως οι “τοίχοι” των ασανσέρ ήταν πριν κάτι καιρούς - μετά τις δημόσιες τουαλέτες και τους τηλεφωνικούς θαλάμους, όλα μικροτόποι της μεγάλης εγγύτητας

- οι πιο πυκνογραμμμένες, πυκνοσηματοδοτημένες, πυκνοχαραγμένες δημόσιες μικροεπιφάνειες των πόλεων. Ο πονοκέφαλος των θυρωρών και των διαχειριστών. Και σε χτυπητή αντίθεση με τους τοίχους των κλιμακοστασίων, που αν και είναι εξίσου διαθέσιμοι και δημόσιοι, σπάνια φιλοξενούσαν κάτι.

Ίσως η αίσθηση της ανόδου ή της πτώσης να έχει μια υπόγεια παρότρυνση στην αναζήτηση κάποιου είδους αθανασίας· κάποιου σημαδιού του είδους “ήμουν κι εγώ εδώ”. Απ’ την άλλη μεριά η απόρριψη του κλιμακοστασίου των πολυκατοικιών ως πεδίου επικοινωνιών θα πρέπει να είναι ευχάριστη για τους φύλακες της καθαριότητας. “Ελένη του 5ου μου αρέσεις - Νίκος από κάπου χαμηλότερα”!!! Ανάμεσα 5ο και 4ο, 4ο και 3ο, 3ο και 2ο, 2ο και ισόγειο: “Βρες με!”

Ίλιγγο θα προκαλούσε το ενδεχόμενο το “γαμέται ο παο” αντί να είναι αυτοκόλλητο πάνω στον καθρέφτη να ήταν γραμμένο με μαρκαδόρο στα μάρμαρα των σκαλοπατιών! Η ταχύτητα του ασανσέρ είναι αντίβαρο στην πολυκοσμία του. Αναγκάζει τους σαμποτέρ της κοσμιότητας και τους φθορείς ξένης ιδιοκτησίας να είναι βιαστικοί, σύντομοι, φευγαλέοι.

Η γνωριμία

Η στενότητα χώρου είναι δυσάρεστη για ανθρώπους υποχόνδριους, όπως οι περισσότεροι σήμερα. Κάνει την εγγύτητα με τον συνεπιβάτη να αναδύει ένα άρωμα αόριστης απειλής. Το ασανσέρ είναι πιο ενοχλητικό κι απ’ το λεωφορείο ακόμα. Και δεν υπάρχει ι.χ. λύση, εκτός από τα πόδια δυστυχώς. *Όχι, ευχαριστώ, θα περιμένω.* (Το επόμενο δρομολόγιο. Αυτός ο μουσάτος μου φαίνεται επικίνδυνος...)

Στο ασανσέρ ο μονόχρωτος θα βρεθεί ένας μ’ έναν (ή ακόμα χειρότερα: ένας με δύο) με τον ύποπτο, κι όχι μέσα στο απρόσωπο πλήθος του μέσου μαζικής μεταφοράς που του επιτρέπει, τουλάχιστον, να διαθλά την αντικοινωνικότητά του. Εκεί που ο καθένας έχει γίνει μια άρθρωση εντάσεων (εντάσεων κοινωνικών βέβαια, που έχουν εξατομικευτεί πια, και θεωρούνται προσόν και προσωπικότητα), το ασανσέρ γίνεται μια κονσέρβα σπασμένων, ενοχλημένων βλεμμάτων.

Τα πρόσωπα στρέφονται τότε αμήχανα, ανακλαστικά, με μια περίεργη συστολή (“αλλοίμονο, κάνω ό,τι μπορώ για να μην σας κοιτάξω”), προς την έξοδο που θα ανατείλει από δευτερόλεπτο σε δευτερόλεπτο, με το σωστό ταμπελάκι στο ύψος του ματιού, τάδε όροφος. Όπως στην εκκλησία, όπου η σωστή έκφραση της πίστης απαγορεύει να περιεργάζεσαι τους διπλανούς σου ή να κοιτάς πίσω· μόνο μπροστά, εκεί βρίσκεται το ιερό. Η συστολή του βλέμματος είναι, επίσης, συστολή του σώματος: για την σωτηρία της ψυχής πρόκειται. Και το ασανσέρ είναι εμφαντικό σ’ αυτό: δοκιμάζεσαι στο συν-ταξίδι, και αποδίδεσαι λυτρωμένος στον όροφο του προορισμού.

(Όταν, πάντως, τα πράγματα δεν είναι έτσι - τότε τότε υπάρχουν εξαιρέσεις - μπορεί κα-

νείς στ' αλήθεια να δαμάσει την φευγαλέα ακολασία του βλέμματος με ενδιαφέρουσες γνωριμίες. Ο εγκλωβισμός παράγει άλλοτε στημένη ευγένεια κι άλλοτε συμ-πάθεια).

Οδήγηση

Στα πολυσύχναστα ασανσέρ των δημόσιων υπηρεσιών υπήρχε κάποτε μια θέση, μια καρέκλα ή ένα σκαμνί επαγγελματικό. Όταν νόμιζα ότι το είδος είχε εκλείψει έτυχε να γνωρίσω δύο ηλικιωμένες γυναίκες που έκαναν ακόμα αυτή τη δουλειά, σ' ένα ΙΚΑ. Θα την έκαναν μέχρι να βγουν στη σύνταξη.

Ανιαρό επάγγελμα. Να υποκαθιστάς τους επιβάτες που θα μάλωναν προσπαθώντας να πει ο καθένας πρώτος στον δικό του προορισμό. Να βάζεις μια τάξη στο πάτημα των κουμπιών. Να δίνεις προτεραιότητα χωρίς ιδιοτέλεια. Κάτι σαν οδηγός λεωφορείου, πολύ μικρότερων διαστάσεων, χωρίς οπτικό πεδίο, και χωρίς κυκλοφοριακή συμφόρηση. Εξαιτίας αυτών των “χωρίς”, οδήγηση πολύ πιο κοινωνική, μέσα στην αναγκαστική εσωστρέφεια. Να δίνεις πληροφορίες... να πιάνεις κουβέντα... να παρηγορείς... Να βγει το οκτάωρο.

Ο (η) εργαζόμενος “οδηγός ασανσέρ” ήταν η φιγούρα για την οποία δεν υπήρχε περιορισμός στο να στρέψεις το βλέμμα σου σ' αυτήν. Αν οι συνεπιβάτες έπρεπε να είναι λίγο πολύ άορατοι μεταξύ τους, εκείνος ή εκείνη που πατούσε τα κουμπιά μπορούσε να είναι ένα σώμα ορατό από παντού μέσα στο κουβούκλιο. Η εργασία συγχωρεί την αδιακρισία.

Το έγκλημα

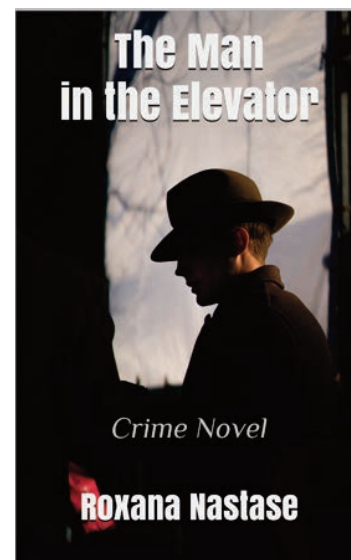
Πόσα και πόσα δεν έχουν γίνει στα ασανσέρ ή με τα ασανσέρ σε αστυνομικές ταινίες ή φιλμ τρόμου; Η μηχανικότητα της κίνησης στα σωθικά των κτιρίων, και η εκ κατασκευής πιθανότητα ξαφνικού κινδύνου, άνοιξαν την όρεξη στη φαντασία των σεναριογράφων. Που με τη σειρά της έχει θρέψει τη φαντασία των θεατών. Το ασανσέρ “παίζει” ακόμα και μόνο με τα κουμπιά ανόδου ή καθόδου (“αυτός”, που δεν φαίνεται, ανεβαίνει ή κατεβαίνει...)· ακόμα και μόνο με τις ενδείξεις των ορόφων (“σταμάτησε” εκεί ή εκεί). Το ασανσέρ παίζει ακόμα κι απ' έξω, ακόμα και σαν ένδειξη κίνησης.

Η κατακόρυφη γραμμή αυτής της κυκλοφορίας, τόσο στενή και τόσο απομονωμένη σαν το εσωτερικό ενός φουγάρου, έχει κληθεί να παίζει τους πιο σκοτεινούς και επικίνδυνους ρόλους, κλέβοντας την παράσταση απ' τους κατεξοχήν μυστηριώδεις τόπους των κτιρίων, τα υπόγεια και τις σοφίτες.

Να είναι γι' αυτό που πολλές γυναίκες νοιώθουν μέσα στο ασανσέρ ένα φόβο βιασμού;

Το μετάλλιο

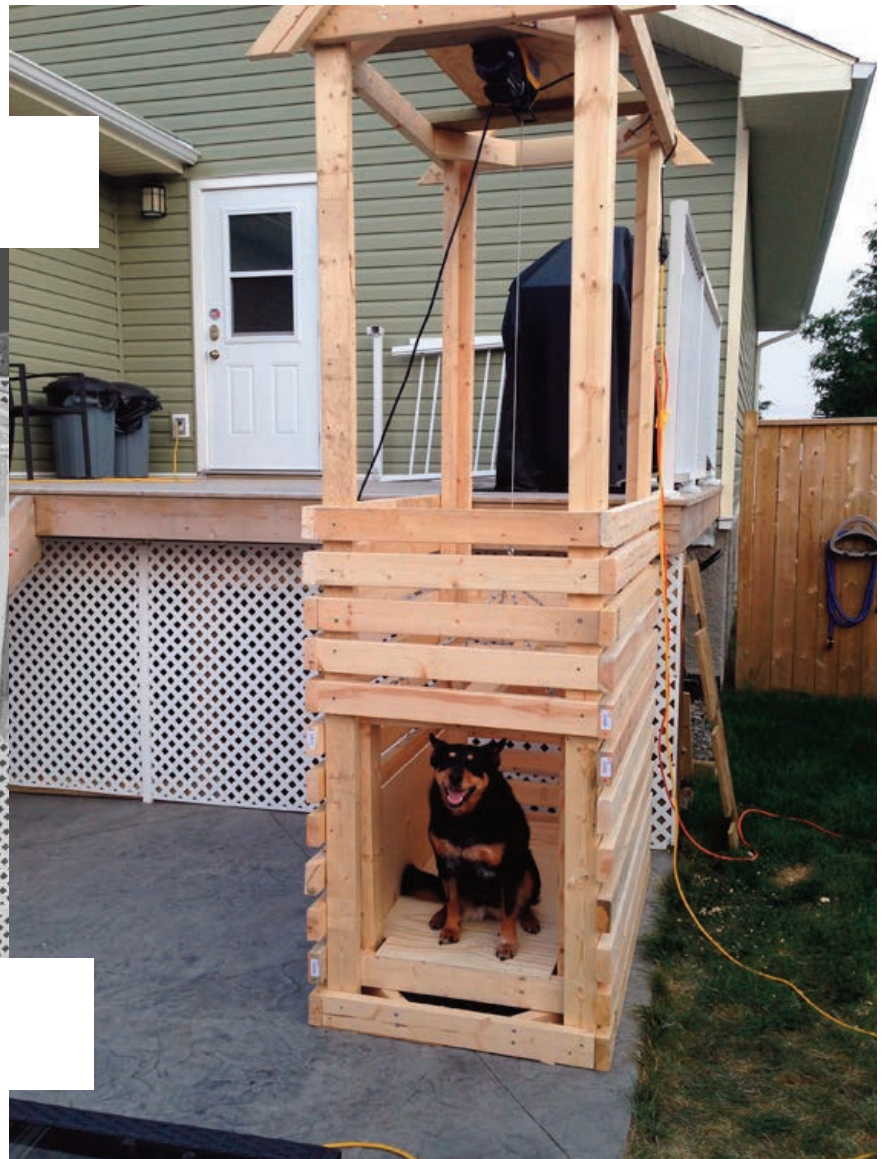
Όταν μια πόλη κέρδισε την διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων, ρώτησαν την γενναία κυρία της ανώτατης τάξης που εκπροσώπησε και υποστήριξε την υποψηφιότητα, πως κα-

τάφερε να αποσπάσει την εύνοια των γερόντων αθανάτων. “Τους έπειθα στο ασανσέρ” απάντησε εκείνη χαμογελώντας θριαμβευτικά και αυτάρεσκα, με εκείνη την έπαρση της πεπειραμένης και προκομένης στις δουλειές στα όρθια και με στενότητα χώρου. Αφήνοντας να εννοηθεί πως τα πλέον ακαταμάχητα θέλγητρα μιας υποψήφιας πόλης μπορούν να επιδειχθούν μέσα σε ελάχιστα λεπτά, όσο απ’ τον έκτο στο ισόγειο ας πούμε.

Είναι ενδιαφέρον λοιπόν, και θα πρέπει να γραφεί με μεγάλα γράμματα στην ιστορία. Μια εκατονσαραντάχρονη εφεύρεση, μια μηχανή κοινότοπη, πρακτική, στενόχωρη ή απειλητική, ανέβασε για λίγο μια πόλη (και μια χώρα), με όλον της τον πληθυσμό, στο ρετιρέ του Θεάματος.

Κι ύστερα τους βούλιαξε. Στα χρέη.

ηλίθιε

μικροαστέ

που παριστάνεις τον "φωτορεπόρτερ" με το κινητό σου

όταν κάποιος

κινδυνεύει

δεν τον φωτογραφίζουμε!

τον βοηθάμε!

επιζώντες των ψυχολογικών πολέμων
psychoveterans

ΑΘΗΝΑ, ΠΥΡΓΟΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΑΛΛΟΥ 10 και κάτι, 11 παρά.

ματωμένα '90s

*Τους άγγελους τους φόρτωσαν σε καρ-
βιές*

Τους κρύψαν σε νταλίκες, γιωταχί.

Μπορεί και τρένα.

- Τους παντρεύουν, λέει, στον παράδεισο.

*Εκεί είναι το εμπόριο της
σάρκας τους.*

Ιρένε Στ.

Ανοίγεις το ζεστό, το κρύο.

Βρέχεις το κεφάλι. Τώρα το σώμα.

Ήρθε πιο πριν ο μπάτσος, ο λιπαρός.

Γάμησε.

Νωρίτερα ένας ταξιτζής.

Και χτες το βράδυ...

Γάμησαν.

Βρώμαγαν όλοι ούισκυ, μπύρες,

λεφτά και πατσουλί.

radio
Dermina in nightmare

Τώρα πρέπει να διώξω από πάνω μου
- τι; Τι φεύγει εύκολα με το νερό;
Για νάρθει ο επόμενος.
Βρωμάνε όλοι
όπως ο κόσμος τους
από πάνω μέχρι κάτω.

Ιρένε Στ.
Αγγίζεις το στήθος σου.
Σκληρό, σαν κόμποι χαμηλά.
Μια ροζ γραμμή στο μέσα μέρος
του μηρού.

Πιο σκούρα επάνω
αραιώνει κατεβαίνοντας.
Τίποτα γυναίκα. Τίποτα.
Αυτό που ξέρεις.

Και ο πόνος κάτω απ' τη σάλπιγγα δε-
ξιά
αυτός που ξέρεις.
Τίποτα. Πουτάνα. Πουτάνα. Πουτάνα.
Γιατί να ζήσω έτσι;
Πώς να ζήσω αλλιώς;
Χαζεύω τον φεγγίτη.
Τζάμι θολό, αδιάφανο. Λεπτομέρεια.
Σε κάθε φυλακή
υπάρχουν λεπτομέρειες;
Τα χέρια μου κρέμονται
παράλυτα - δεν ρωτάνε τίποτα.

Κρέμομαι σαν παράλυτος
- εγώ ρωτάω;
Ρώτησα κάτι;
“Πώς να ζήσω αλλιώς;”
“Γιατί να ζήσω σαν πουτάνα;”

Ιρένε Στ.
Κρέμεσαι.
Κρέμεσαι τώρα απ' τον σωλήνα.
Με το φτηνό καλσόν περασμένο
να σφίγγει πρόχειρα, μαύρο χταπόδι,
το λεπτό λαιμό σου
ένα κορμί λαχάνιασε στον θα...
“Δεκαοκτάχρονο μωρό
από την...”
Πολύ νέα για να πεθάνεις.
Πολύ νέα για να ζήσεις
στον παράδεισο.
Μια πουτάνα λιγότερη
- το είπαν στο μνημόσυνο των 8.30.
Ήπιες απ' το κατακάθι,
κατάλαβες όσα δεν κατάλαβα
απ' τα λάθη... τίνος τα λάθη;

Η ροζ γραμμή στο μέσα μέρος
του μηρού
διστάζει τώρα.
Τίποτα γυναίκα. Αυτό που ξέρεις.
Αδιαθεσία. Η τελευταία σου.
Ας γινόταν Ιρένε Στ.
το βάρος σου να φορτωθώ
για να σε σώσω. Μήπως
και σωθώ.

Εποικιοι αποικιοκράτες και αυτόχθονες προς εξόντωση

Τα όσα υφίστανται οι Παλαιστίνιοι τα τελευταία 70 χρόνια (και με ιδιαίτερα φονική ένταση απ' την περασμένη Άνοιξη) δεν είναι πρωτοφανή στην ιστορία των "λευκών"(χριστιανών κυρίως) - απ' την στιγμή που αξιοποιώντας μια κινέζικη εφεύρεση, την *πυρίτιδα*, ανέβασαν κατά πολύ την "κατά κεφαλήν" φονικότητά τους.

Το πετυχημένο αποτέλεσμα της πρώτης μεγάλης κλίμακας εκστρατείας αποικισμού, στηριγμένου στις κάνες των όπλων των (ευρωπαϊών, κατά κύριο λόγο άγγλων) "λευκών", με την ανάλογη συστηματική εξόντωση των αυτοχθόνων, είναι το πιο διάσημο. Λέγεται *ηνωμένες πολιτείες της αμερικής*. Και είναι ένα μόνιμο παράδειγμα, ένα μοντέλο, για τους πρωτοκοσμικούς που συνεχίζουν την "παράδοση", τώρα στην Παλαιστίνη.

(Το κείμενο που ακολουθεί είναι αποσπάσματα απ' το *Οι Ινδιάνοι στις Ηνωμένες Πολιτείες (περιθωριακοί του αμερικανικού έθνους)*, της Elise Marienstras - 1976)

Μπορεί να φανεί παράξενο εκ πρώτης όψεως αν φανταστούμε το αμερικανικό έθνος σαν μια κεντρικότητα σε σχέση με την οποία ορισμένοι λαοί θα έμεναν σε περιθώρια νομικά, πολιτικά, οικονομικά, πολιτιστικά. Ένα από τα χαρακτηριστικά αυτού του έθνους είναι πράγματι η ρευστότητά του και ο μικτός χαρακτήρας των στοιχείων του - τόσο γεωγραφικών, κλιματικών, οικονομικών, όσο και πολιτιστικών.

Αρκεί να σκεφτούμε τη διπλή σημασία του όρου "σύνορο", για να καταλάβουμε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν έχουν ακόμη αποκτήσει την προφανή καθαρότητα ενός εθνικού καθορισμού.

Όσο για την αμερικανική "εθνικότητα", αυτή είναι ακόμη κατά βάση νομική και ιδεολογική. Αν το μεγαλύτερο μέρος των πολιτών την επικαλούνται (με εξαίρεση ορισμένες ομάδες, Ινδιάνων κυρίως), δεν αποτελεί πάντως παρά μία από τις ποικίλες πτυχές του αισθήματος κοινωνικής ένταξης των ατόμων, που ο κοινός τους χαρακτήρας έγκειται κυρίως στην αλλογενή τους προέλευση, καταγωγή λίγο-πολύ απομακρυσμένη στο χώρο και στο χρόνο. Αντίθετες μεταξύ τους, εχθρικές ή παράλληλες, οι διάφορες ομάδες που συνθέτουν τον αμερικανικό πληθυσμό, δεν μπορούν να χαρακτηριστούν σαν κοινωνικές τάξεις, χωρίς να ληφθούν υπ' όψη οι παράγοντες εθνικής ταυτότητας, που τέμνουν ή διασχίζουν τις τάξεις, ή που προσαρμόζονται σ' αυτές ανάλογα με την πολιτική ή οι-

κονομική συγκυρία. Η εθνική ιεραρχία είναι, εν μέρει, μια συνέπεια των κυμάτων μετανάστευσης του 19ου αιώνα, τα οποία με τη σειρά τους συνδέονται με τη βιομηχανική εξέλιξη και τα άλματα προόδου του αμερικανικού καπιταλισμού, που τράφηκε, στις αρχές του, με ανθρώπινο δυναμικό και κεφάλαια από την Ευρώπη.

Πάντως, το σχήμα που εξηγεί την κοινωνική ιεραρχία μέσω της σχετικής αρχαιότητας της μετανάστευσης των διαφόρων εθνοτήτων, επαληθεύεται για το μεγαλύτερο μέρος των ομάδων ευρωπαϊκής προέλευσης που ήρθαν τον 19ο αιώνα αλλά αποδεικνύεται ανεπαρκές τόσο σε σχέση με τους νεοφερμένους απ' την αμερικανική (Chicanos, Καναδοί) ή την ασιατική ήπειρο, όσο και με τους παλαιότερους "μετανάστες", όπως οι Αφρικανοί και κατά μείζονα λόγο οι Ινδιάνοι. Οι Ιάπωνες, λόγου χάρη, που ήρθαν μεταξύ των τελευταίων στην αρχή του 20ου αιώνα, είναι σήμερα σε μεγάλο ποσοστό ενσωματωμένοι στην ανώτερη μεσαία τάξη. Ενώ οι Αφρικανοί, αμερικάνοι ήδη από τον 17ο ή 18ο αιώνα, είναι οι πιο ευάλωτοι στις κρίσεις, όντας είτε ανειδίκευτοι εργάτες, είτε χρόνιοι ή εποχιακοί άνεργοι.

Πρέπει λοιπόν η θέση που καταλαμβάνει κάθε μια από τις εθνικές ομάδες να έχει καθοριστεί από παράγοντες διαφορετικούς από την αρχαιότητα μετανάστευσης και οι φυλετικοί

ή πολιτιστικοί παράγοντες να έχουν παίξει ένα ρόλο που συμβάλει στη μεγαλύτερη ή μικρότερη ευκολία των ομάδων να επωφελούνται από το αμερικανικό σύστημα.

Αν και η νομοθεσία προσπαθεί σήμερα να αρνηθεί, ή ακόμα και να απαλείψει τις συνέπειες μιας προηγούμενης τάξης πραγμάτων, η θέση που καταλαμβάνει κάθε μια από τις εθνικές κοινότητες στις Ηνωμένες Πολιτείες καθορίζεται από μια σειρά από λανθάνουσες νόρμες που, σχηματίζοντας ένα φυλετικό και πολιτιστικό πλαίσιο σ' αυτό το τεχνητό έθνος που είναι οι Ην. Πολιτείες, έχει, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, περιθωριοποιήσει εκείνους που δεν ανταποκρίθηκαν σε αυτές τις νόρμες.

Δημιουργημένο από τη θέληση των ανθρώπων, από μια πολιτική πράξη και όχι από τη δράση του χρόνου και της ιστορίας, το αμερικανικό έθνος αντιμετωπίστηκε στις αρχές του σαν μια πραγματοποιημένη ουτοπία, σαν ένα αντικείμενο του οποίου ήταν αρκετό να χαράζει κανείς το προσχέδιο, για να αναπτυχθεί σύμφωνα με τις επιθυμίες των δημιουργών του - και κατ' εικόνα τους.

Έχοντας έτσι ορίσει στο νέο έθνος μια σειρά κριτηρίων (τη λευκή φυλή, την κουλτούρα που γεννήθηκε στην Ευρώ-

πη, την οικονομική δραστηριότητα τη βασισμένη στην έννοια του ατομικού κέρδους), οι "Ίδρυτές του Έθνους" προσπάθησαν να παραμερίσουν από μίαν εθνική κεντρικότητα, περισσότερο ονειρική παρά πραγματική, αυτούς που απέκλιναν από τα επιλεγμένα κριτήρια.

Έτσι οι συντάκτες του αμερικανικού συντάγματος προτίμησαν να διατηρήσουν το καθεστώς δουλείας για τους Αφρικάνους, μ' όλο το "αμάρτημα" που έπεφτε πάνω στο νέο έθνος, παρά να τους δουν να γίνονται πολίτες και να νοθεύουν τον αμερικανικό λαό· και ακόμη, μόλις ο συσχετισμός δυνάμεων στάθηκε ευνοϊκός γι' αυτούς, οι παλιοί άποικοι πολέμησαν, απώθησαν, απογύμνωσαν, κατέσφαξαν και εγκλώβισαν σε περιορισμένες ζώνες τους Ινδιάνους.

Η ιστορία της περιθωριοποίησης των Ινδιάνων μέσα στο ίδιο το εδαφός τους είναι παραδειγματική για περισσότερους από έναν λόγους:

1) Κάνει φανερή την φροντίδα των Ηνωμένων Πολιτειών να περιορίσουν τον εθνικό καθορισμό τους σε κριτήρια επιλεγμένα πριν από την ανεξαρτησία, δείχνει την άρνησή τους να δημιουργήσουν το έθνος με τα δεδομένα που διέθεταν και, αντίθετα, την προθυμία τους να προχωρήσουν σε διαλογή του

Τρομοκράτες άλλης εποχής (σε εκ των υστέρων ελαιογραφία)

ανθρώπινου υλικού ενώ θα μπορούσαν να επιδιώξουν την ισότιμη ενσωμάτωσή του.

Πολύ γρήγορα ένα φράγμα ορθώθηκε μεταξύ του ινδιάνικου και του λευκού κόσμου: η επιγαμία απορρίφθηκε αποφασιστικά· οι οικονομικές ανταλλαγές νοθεύτηκαν από την εγκαθίδρυση άνισων σχέσεων· η πολιτιστική συγχώνευση έγινε αποδεκτή μόνο προς τη μία κατεύθυνση. Η απόρριψη των Ινδιάνων, ωστόσο, δεν ήταν παρά το πρώτο βήμα προς μια βαθιά άρνηση κάθε κουλτούρας που δεν γινόταν να αφομοιωθεί από την κυρίαρχη αγγλο-σαξωνική προτεσταντική κουλτούρα (“WASP”).

2) Οι Ινδιάνοι βρίσκονται στην παράδοξη κατάσταση (που θα χρησιμεύσει και σαν πρότυπο στη νότιο Αφρική και στην Αυστραλία) ενός λαού που κατελάμβανε μίαν ολόκληρη ήπειρο χωρίς να τη μοιράζεται, που γνώρισε μια εξέλιξη συγκρίσιμη με άλλους κλάδους της ανθρωπότητας και που, αφού κυριεύτηκε, καταπιέστηκε, απαλλοτριώθηκε, καταλήγει ξένος στο ίδιο του το έδαφος, περιορισμένος σε υπαναπτύκτες περιοχές με μόνη εναλλακτική λύση να αφομοιωθεί χάνοντας την ταυτότητά του.

Ενώ οι άλλοι “εξωγενείς” λαοί, συμπεριλαμβανόμενων των Αφρικανών, μπόρεσαν να δημιουργήσουν για τον εαυτό τους μια θέση, όσο μικρή κι αν ήταν, στους κόλπους της αμερικανικής κοινωνίας, διατηρώντας τα ίχνη της αρχικής τους κουλτούρας, οι Ινδιάνοι κλήθηκαν, για το ίδιο αποτέλεσμα, να απαρνηθούν εντελώς ό,τι υπήρξε ο λόγος ύπαρξής τους, την “ινδιάνικη ταυτότητά” τους - μια που κρίθηκε απαράδεκτη και επικίνδυνη για τον κυρίαρχο κόσμο.

3) Οι Ινδιάνοι είναι ο πρώτος λαός χωρίς γραφή, ο πρώτος απ’ τους λεγόμενους “πρωτόγονους” λαούς με τους οποίους ο δυτικός χριστιανικός πολιτισμός βρέθηκε σε συνεχή επαφή. Η Αμερική χρησίμευσε ως πεδίο πειραματισμών για τις θεωρίες, τις μεθόδους και την ιδεολογία της μετέπειτα αποικιοκρατίας στην Αφρική, στην Αυστραλία, στην Ασία. Παρατηρώντας - και καταδικάζοντας - τους πολιτισμούς των Ινδιάνων οι αμερικανοί ιδεολογικοί και πολιτικοί μπόρεσαν να αναπτύξουν την *εξελικτική θεωρία του πολιτισμού*, βασισμένη σε ένα μοναδικό πρότυπο και σε μια γραμμική πρόοδο.

4) Τέλος, οι Ινδιάνοι έδωσαν, και δίνουν πάντα, το πιο εκπληκτικό παράδειγμα αντίστασης στη γενοκτονία και την εθνοκτονία. Μέσα σ’ ένα συσχετισμό δυνάμεων όλο και πιο άνισο, στο μέτρο που αναπτύσσονταν οι Ηνωμένες Πολιτείες,

οι Ινδιάνοι πολέμησαν ενάντια στην πρόθεση της φυσικής τους καταστροφής, της κλοπής των γαιών τους, της απόπειρας εκμηδενισμού των κοινωνικών δομών και του πολιτισμού τους. Δεν υπέκυψαν ποτέ οριστικά μπροστά στην ισχύ των εισβολέων, χρησιμοποιώντας, ανάλογα με την περίπτωση, με εξαιρετική επιδεξιότητα τα πιο πρόσφορα όπλα: πόλεμο ή εξέγερση αλλά και νομική προσφυγή (αντεστραμμένη χρήση του εκπολιτισμού) ή ακόμα ανεφοδιασμό από τα βάθη της προγονικής πνευματικότητας.

Μπορούμε λοιπόν να πούμε κατ’ επέκταση ότι οι Ινδιάνοι έδειξαν το δρόμο στα πρόσφατα διεκδικητικά κινήματα των μειονοτήτων, με το να μη διαχωρίζουν ποτέ τον αγώνα επιβίωσης από την πολιτιστική μάχη. Τα προβλήματα που θέτουν στις μέρες μας οι Ινδιάνοι, ξεπερνούν τα όρια των κοινοτήτων τους. Διεκδικώντας όχι μίαν ένταξη στο σύνολο ισό-

τιμη και εξομοιωτική, αλλά την αναγνώριση της αυτοδυναμίας τους, θέτουν στις Ηνωμένες Πολιτείες ένα θεσμικό πρόβλημα, που ξαναθέτει σε αμφισβήτηση όχι μόνο τις κατευθυντήριες αξίες που προβλήθηκαν στην απαρχή της διαμόρφωσης των Ηνωμένων Πολιτειών και της περιθωριοποίησής τους, αλλά και τις ίδιες τις δομές που παρήχθησαν από αυτές και που αντιστάθηκαν στην αμφισβήτηση αυτών των αξιών.

Ακόμα περισσότερο, όντας homo noneconomicus, ο Ινδιάνος υλοποιεί, με την κατάφαση των δικών του αξιών, την αμφιβολία που κατέχει το σύγχρονο κόσμο για το εάν και πού θεμελιώνονται οι τεχνολογικοί πολιτισμοί...

...

Στη διάρκεια του 17ου αιώνα, με μεταναστευτικά κύματα όλο και πιο πολυπληθή και όλο και πιο συστηματικά, οι Άγγλοι ίδρυσαν, κατά μήκος της ακτής του Ατλαντικού, μόνιμες αποικίες εγκατάστασης και εκμετάλλευσης στις περιοχές που απετέλεσαν ιδιοκτησία του βασιλιά, επειδή “δεν ανήκαν σε κανένα χριστιανό πρίγκιπα”. Αναγκάστηκαν όμως να διαπιστώσουν ότι, σ’ αυτές τις περιοχές, ζούσαν λαοί που διεκδικούσαν την κυριότητά τους. Η θεωρία της κυριότητας επί του εδάφους που αναπτύχθηκε στον 17ο και 18ο αιώνα στηρίχτηκε σε διάφορα επιχειρήματα που, όλα, συνέβαλλαν στη διαμόρφωση μιας παραποιημένης εικόνας των Ινδιάνων που πολλές όψεις της στοιχειώνουν ακόμη και σήμερα το φαντασιακό των λευκών.

Ακολουθώντας την παπική απόφαση που αποδίδει την ιδιοκτησία των νέων γαιών στους χριστιανούς που τις “ανακαλύπτουν”, η ιστορία ισχυροποίησε το μύθο της “ανακάλυψης της Αμερικής” από την ομάδα του Κολόμβου, ρίχνοντας στη λήθη τις προηγούμενες “ανακαλύψεις”, όπως εκείνη των Ισλανδών, οι οποίοι ίδρυσαν μια αποικία στη Γροιλανδία στις αρχές του 11ου αιώνα, έμειναν εκεί τουλάχιστον μέχρι τον 14ο, και εξερεύνησαν τις δυτικές ακτές της ηπείρου, από τη γη του Baffin ως τη Νέα Σκωτία.

Και ξαναμήθηκε στις αποθήκες της προϊστορίας ή του μύθου η πρώτη πραγματική ανακάλυψη μιας ηπείρου, τότε αληθινά παρθενικής: αυτή που πραγματοποίησαν, κατά τη διάρκεια της τέταρτης περιόδου των παγετώνων οι σιβηρικοί πληθυσμοί που διάβηκαν τον Βερίγγειο πορθμό και εξαπλώθηκαν προοδευτικά ως τη Γη του Πυρός.

Και όμως, οι Άγγλοι που εγκαταστάθηκαν στην Αμερική θεώρησαν ανύπαρκτο το δικαίωμα της πρώτης κατοχής από

τους πρώτους “εξερευνητές” από τη στιγμή που, όπως επιβεβαίωσαν διαδοχικά οι πρώτοι προσκυνητές και άποικοι της Βιρτζίνια, κατόπιν και οι σύγχρονοι εθνολόγοι, οι πρώτοι κάτοχοι ήταν αριθμητικά ασήμαντοι, δεν κατοικούσαν παρά ένα μικρό τμήμα της ηπείρου και η τεχνολογική τους καθυστέρηση τους απαγόρευε να πολλαπλασιαστούν. Στις αρχές του 20ου αιώνα, αυτή η θέση επισημοποιήθηκε υπό την διεύθυνση του James Mooney και του Alfred Kroeber που εκτίμησαν, με βάση υποθετικούς υπολογισμούς, σε ένα εκατομμύριο το πολύ τον αριθμό των αυτοχθόνων που ζούσαν στα βόρεια του Rio Grande πριν από την “ανακάλυψη” του Χριστόφορου Κολόμβου.

Χρειάστηκε να περιμένουμε τη δεκαετία του 1960 για μια επιστημονική επανεκτίμηση της ινδιάνικης δημογραφίας. Οι συνδυασμένες εργασίες των επιδημιολόγων, των αρχαιολόγων, των προϊστορικών αρχαιολόγων, των ανθρωπολόγων και των εθνο-ιστορικών επιτρέπουν επιτέλους να διαφανεί η πραγματικότητα πίσω από το μύθο: οι Ινδιάνοι που ζούσαν στο έδαφος που αυτή τη στιγμή κατέχουν οι Ηνωμένες Πολιτείες ήταν, φαίνεται, τουλάχιστον δέκα εκατομμύρια πριν από την άφιξη του Χριστόφορου Κολόμβου.

...

Αναγνωρίζουμε σήμερα ότι η γεωργία των ινδιανικών φυλών ήταν πολύ πιο αναπτυγμένη απ’ ό,τι είχαμε πιστέψει· ότι οι Ινδιάνοι της Νέας Αγγλίας, της Βιρτζίνια, όπως οι Hurons και οι Iroquois παρήγαγαν πλεόνασμα - το οποίο εξάλλου συνέβαλλε στην επιβίωση των πρώτων Άγγλων και Γάλλων αποίκων - και ότι, στο σύνολό τους, οι κυνηγετικές και γεωργικές δραστηριότητες των Ινδιάνων χαρακτηρίζονταν από ορθολογικότητα. Κι όμως, ο μύθος του άγριου κυνηγού, που πλησιάζει το ζώο, δεν έχει ακόμη εξαφανιστεί.

Ακόμα περισσότερο από το δημογραφικό μύθο, ο μύθος του άγριου - καλού ή δαιμονικού - αγνοεί την εμπειρική παρατήρηση αυτών των λαών και αντλείται αποκλειστικά από τον πολιτιστικό κόσμο των Ευρωπαίων. Με την “αγριότητα” οι Πουριτανοί εννοούσαν τον βιβλικό όρο ή τον ισότιμό του “ερημία”, που η αναφορά του στην αγία γραφή είναι πιο πολύ πνευματική παρά βιο-γεωγραφική. Οι Ινδιάνοι εντάχθηκαν σ’ αυτή τη σύλληψη σαν όργανα του δαίμονα, κυρίου του χάους και της αγριότητας.

...

τα social media
είναι αντικειμενικά!

η μεσολαβημένη
από μηχανές
“κοινωνικότητα”
τελειώνει
με μια καλή
διακοπή ρεύματος

επιζώντες των ψυχολογικών πολέμων
psychoveterans

Μα τι λέτε; Δεν υπάρχει “κοινωνικότητα”! Υπάρχει μόνο δικτύωση.

Που στην αρχή εμφανίστηκε να “φέρνει κοντύτερα” προσωπικές στιγμές - μόνο για να διαμορφώσει ύστερα τα πρόσωπα σε κόμβους.

Σε ασήμαντες διασταυρώσεις των τεχνικών του εμπορίου και του ελέγχου...

Όλοι αυτοί οι δυστυχισμένοι που καταφθάνουν κατά κύματα στις μεγα-πόλεις απ' όλες τις άκρες του κόσμου (και συχνά κατηγορούνται σαν “εισβολείς”, “στίφη βαρβάρων” κι άλλα υποτιμητικά) έχουν ακούσει επί χρόνια ότι το ανθρώπινο είδος έχει φτάσει στο βιολογικό τέλος της εξέλιξής του. Και πως η μόνη σωτηρία είναι η βιοπληροφορική “ενίσχυσή” του, με κατάλληλες επεμβάσεις, προσθήκες, κλπ.

Καθώς μόνο στις μεγα-πόλεις υπάρχουν τα κατάλληλα *συνεργεία επαύξησης* τα εκατομμύρια αυτών που θέλουν να σωθούν εγκαταλείπουν τις προηγούμενες (και προφανώς θνησιγενείς) ζωές τους αναζητώντας ένα καλύτερο αύριο. Αλλά οι βιοπληροφορικές “ενισχύσεις” δεν είναι φτηνές. Συνεπώς αυτοί οι “εισβολείς” την βγάζουν όπως όπως σε τεράστιες πρόχειρες παραγκουπόλεις στην εξωτερική περίμετρο των μεγα-πόλεων, προσπαθώντας να συγκεντρώσουν με οποιονδήποτε (συνήθως παράνομο) τρόπο τα απαραίτητα χρήματα.

Παρά την βαριά αστυνομική οχύρωση των κέντρων (και των καλών συνοικιών) των μεγα-πόλεων, φαίνεται πως έχει επιστρατευτεί ένα ακόμα στοιχείο, για την πειθάρχηση όλων αυτών των εισβολέων. Ένα ιδεολογικό στοιχείο.

Πάνω απ' τα προστατευόμενα κέντρα, σε ύψος ικανό να διακρίνονται από απόσταση, αιωρούνται κάποιες μυστηριώδεις πυραμίδες. Είναι άγνωστο αν πρόκειται για ολογράμματα ή κάτι άλλο. Είναι, ωστόσο, πειστικές έως επιβλητικές στον ορίζοντα...

Υπάρχει η έντονη φήμη (που για τους περισσότερους είναι βεβαιότητα) πως αυτές οι μυστηριώδεις πυραμίδες είναι οι κατοικίες των νέων (αν και πολύ παλιών) θεών.

Πράγματι, οι γνωστές μονοθεϊστικές θρησκείες, έχασαν το μεγαλύτερο μέρος των πιστών τους τις προηγούμενες δεκαετίες, μετά από μια σειρά σφαγιαστικών θρησκευτικών πολέμων που οργάνωσαν οι ιεραρχίες τους.

Αυτό που ονομάστηκε “η κατάρρευση του μονοθεϊσμού” γέννησε ένα ρεύμα ανιμισμού, που με τη σειρά του τροφοδότησε την ισχυρή ηθική σχετικότητα των υποτελών. Ωστόσο το “ο καθένας είναι θεός” έκανε συχνά αφόρητη την καθημερινή ζωή όσων δεν είχαν εξουσία πάνω της...

Είναι άγνωστο ποιοί εμπνεύστηκαν την Αλλαγή Θρησκευτικού Παραδείγματος, κι αν πρόκειται για συνωμοσία ή για το πετυχημένο έργο κάποιας ανθρωπιστικής οργάνωσης.

Ωστόσο προς το παρόν το αποτέλεσμα κρίνεται ικανοποιητικό...

Αν η επιστροφή του πολυθεϊσμού γεφύρωσε το επικίνδυνο κενό της εγκατάλειψης κάθε θρησκευτικής πίστης αφήνοντας ελεγχόμενα περιθώρια για “ευελιξία” στην επιλογή θεότητας, η αναβίωση των αιγυπτιακών θεοτήτων είχε ένα επιπλέον, σημαντικό πλεονέκτημα.

Οι ζωόμορφοι Ωρος, Άνουβις, Βαστ, Σεθ, Φθα κλπ μορφοποιούν τις δυνατότητες της βιοπληροφορικής “ενίσχυσης”. Οι παλιές διακρίσεις ανάμεσα σε “άνθρωπο” και “ζώα” ξεπεράστηκαν προ πολλού, αφενός εξαιτίας μιας πετυχημένης και εντυπωσιακής σε μέγεθος (αν και συχνά βίαιης) εκστρατείας της Διεθνούς του Αντισπισισμού, αφετέρου λόγω των επιστημονικών ευρημάτων για την ευφυΐα και τις υψηλές ικανότητες (υψηλότερες απ’ τις ανθρώπινες) διάφορων ζωϊκών μορφών.

Συνεπώς η *διασταύρωση των ειδών* (στην καθομιλούμενη οι “*χίμαιρες*”) έγινε ένα νέο εμπορικό είδος, μια παλέτα επιλογών (για όσους και όσες έχουν, φυσικά, να πληρώσουν τις αναβαθμισμένες και πολυσύνθετες επεμβάσεις) μέσω στο καθολικό ρεύμα των *trans-formations* και του *human plus*.

Η αποθέωση αυτών των τεχνολογικών δυνατοτήτων, μέσα απ’ την ανάκληση θεοτήτων τόσο παλιών, δεν θα μπορούσε παρά να είναι η πιο κατάλληλη και αποδοτική κίνηση.

Ο Άλσιντ Νικοπόλ, αξιωματικός του χριστιανικού στρατού και λιποτάκτης των θρησκευτικών πολέμων, καταδικασμένος σε αιώνια περιφορά στη ζώνη L του outer space σαν διαστημικό σκουπίδι μέσα σε κάψουλα / καταψύκτη, επιστρέφει κατά λάθος στη γη, στη μεγα-πόλη του Παρισιού, όταν το ρομπότ που τον “διαχειρίζεται” παθαίνει βλάβη. (Η ζώνη L αφορά “ισοβίτες” που μπορεί να χρειαστεί να ανακληθούν λόγω ειδικών προσόντων...)

Για καλή του τύχη δεν θα εντοπιστεί απ’ τις αρχές ασφαλείας. Για κακή του τύχη θα εντοπιστεί από ένα ζωόμορφο ον που ισχυρίζεται ότι αυτοεξορίστηκε απ’ την πυραμίδα του Παρισιού - και ότι είναι θεός.

Πρόκειται για την τυχαία συνάντηση δύο διαφορετικών κόσμων ή για διαδοχικές καμπύλες της ίδιας κυματοσυνάρτησης; Ο Νικοπόλ είχε γίνει ριζικά άθεος πριν την κατάψυξή του και θεωρεί τον “Ωρο” απλά σαν έναν τυχοδιώκτη τσαρλατάνο. Αγνοεί τις επιτυχίες της γενετικής μηχανικής· και εκλαμβάνει το όνομα “Ωρος” σαν υπονοούμενο για τον *Χρόνο*. Ο “Ωρος” θεωρεί τον Νικοπόλ ζωντανό φορέα μιας *Μνήμης* που δεν υπάρχει πλέον σε φυσική κατάσταση και θέλει να τον επιστρατεύσει σε ενδο-θεϊκές αντιθέσεις.

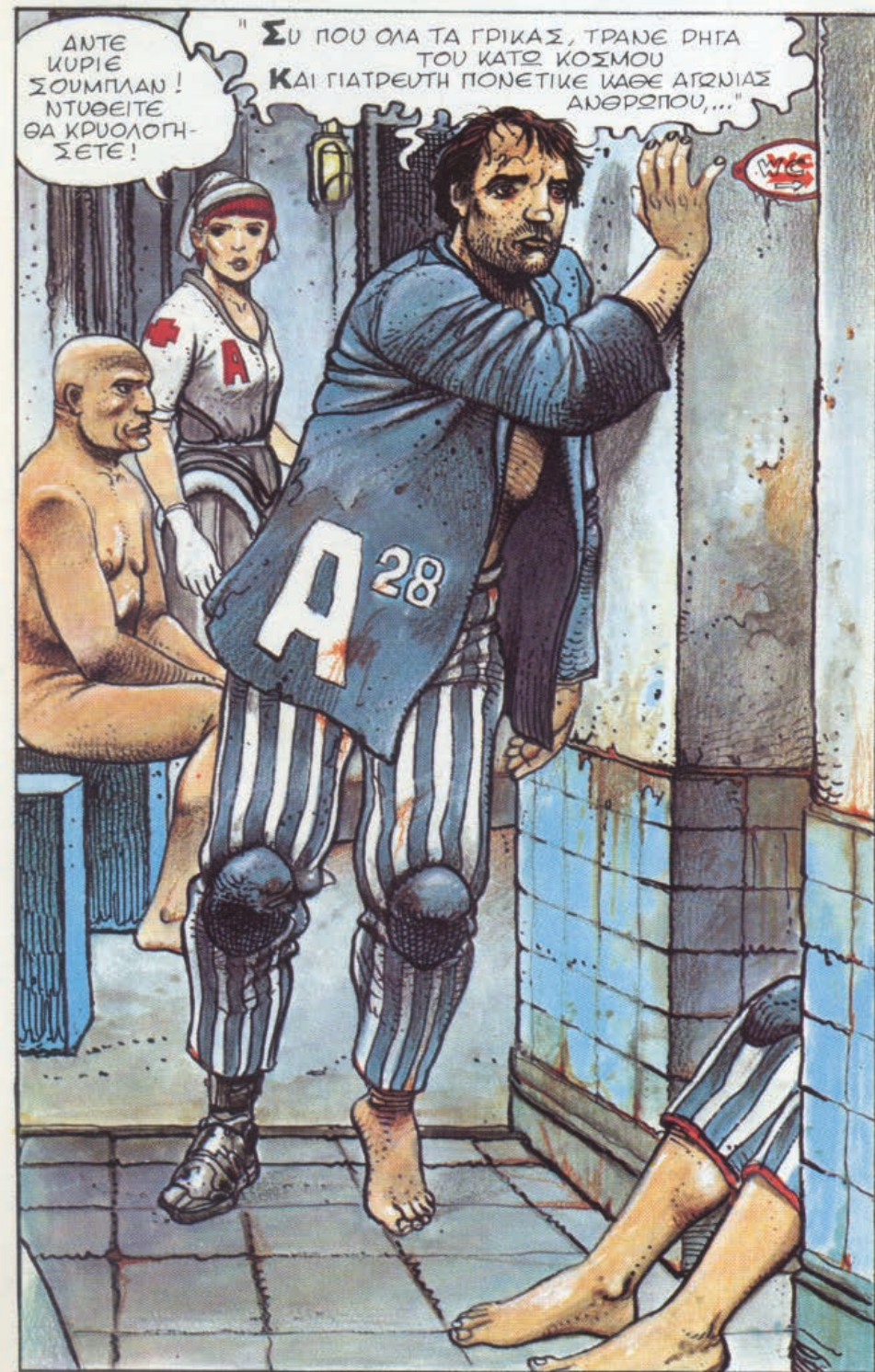
Προκειμένου να ρυμουλκήσει τον Νικοπόλ στα σχέδιά του ο "Ωρος" σκηνοθετεί κομμάτια απ' την προηγούμενη ζωή του λιποτάκτη: εκλογές, εφημερίδες (μιας χρήσης) και άλλα παρόμοια. Η σκηνοθεσία δείχνει να λειτουργεί αρχικά, αφού ο Νικοπόλ δεν έχει υπόψη του ούτε την ταινία *The Truman Show* (του 1998) ούτε την *Good Bye Lenin!* (του 2003)...

Σταδιακά όμως ο Νικοπόλ αρχίζει να αναρωτιέται γιατί κάποιος που αυτοχαρακτηρίζεται (;) "θεός" θα ήθελε να ανακατευτεί στ' αλήθεια με κάτι τόσο γελοίο όσο οι "εκλογές". Οι προσπάθειές του να απαντήσει λογικά για τις σχέσεις ανάμεσα σε θρησκευτική και πολιτική εξουσία μετά από ένα μεγάλο κενό ιστορικής γνώσης για την εξέλιξη των πραγμάτων (λόγω των δεκαετιών στην διαστημική κατάψυξη) θα οδηγήσουν σε κωμικοτραγικές καταστάσεις.

Και σ' ένα τελικό αδιέξοδο, όταν ο "Ωρος" εγκαταλείπει τα σχέδιά του - και τον Νικοπόλ.

Ο Νικοπόλ θα πέσει στη νοσταλγική αναζήτηση της αλήθειας που είναι Αλήθεια - κυκλωμένος από έναν κόσμο όπου τέτοιο είναι το όνομα των πετυχημένων μεταμφιέσεων του ψέμματος. Θα βρει καταφύγιο στην ποίηση που γνώρισε.

Εκείνο που δεν ξέρει είναι πως τώρα πια η απαγγελία Μπωντλαίρ θεωρείται σοβαρό σύμπτωμα τρέλας...

ΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΧΕΔΙΟ-ΧΡΟΜΑ

ESILAL